

Ramon Hanssen

Déjà vu en intrinsiek besturen

Sommige mensen kunnen erg goed weggooien. Mijn buurman heeft laatst zijn huis opgeruimd en dozen vol spullen die hij niet meer gebruikte simpelweg weggegooid. Ik behoor niet tot deze categorie mensen. Ik kan niks weggooien; stel je voor dat ik iets nog eens nodig mocht hebben! Dientengevolge puilt mijn huis dan ook flink uit. Een van de zaken die ik erg moeilijk kan weggooien, zijn boeken en tijdschriften. Stapels oude, half gelezen tijdschriften liggen thuis op doornamen te wachten en stof te vangen.

Het aardige van het bewaren van tijdschriften is dat sommige artikelen en berichten zeer snel verouderen, en dat wordt dan ook pijnlijk duidelijk wanneer je een tijdschrift van een paar jaar oud inkijkt. Vol trots worden daarin bijvoorbeeld 'nieuwe' plannen gepresenteerd waarbij een 'probleem' op de kaart wordt gezet en vervolgens wordt aangetoond dat het aanwenden van een bepaalde methode zal leiden tot een betere situatie. Vooral bestuurders grijpen de gelegenheid graag aan om hun visie en plannen tot verbetering van de wereld openbaar te maken. Wanneer je zo'n berichtje een paar jaar na verschijnen leest, wordt vaak duidelijk hoe zeer ze er soms naast zaten. Het 'project' is ondertussen gestart maar daarna heeft nooit meer iemand er iets van gehoord of het is totaal anders afgelopen. Inmiddels zijn de toenmalige bestuurders vertrokken en hebben nieuwe bestuurders geconcludeerd dat ze zich toch vooral op de toekomst moesten richten, hun eigen visie moesten ontwikkelen en zich vooral niet met hun voorgangers moesten affichereren. Exit plannetjes. Een mooi voorbeeld is de vermeende private financiering van de Betuwelijn.

Kent u deze ervaringen? Het leuke ervan is dat je met een beetje oefening dit type berichten lijkt te gaan herkennen op het moment dat ze verschijnen. Een mooi voorbeeld is de 3TU federatie van de universiteiten van Delft, Eindhoven en Twente. Zes *Centers of Excellence* worden opgericht, dit moeten de boegbeelden worden van bepaalde typen onderzoek in Nederland. Door 'afspraken te maken over zwaartepunten binnen de CoE's vullen de onderzoekers elkaar aan en kan massa worden bereikt' staat in het 3TU communiqué. Om dit proces verder kracht bij te zetten zijn verder *Centers of Competence* gevormd: 'herkenbare verzamelingen van vakgenoten op een breed onderzoeksterrein'. Dit is een 'multidisciplinaire doorsnede van de faculteiten van de drie TU's die het meest betrokken zijn bij een vakgebied'. Wanneer u me nog volgt dan nu de mooiste quote uit het communiqué: 'de herkenbaarheid is af te lezen aan logo's en postbusnummers, waarmee wordt geïllustreerd dat het centrum een sterke speler is op het veld van NWO, industrie en "Brussel" '.

Nou wil ik niet cynisch doen hoor, de betrokken bestuurders hebben ongetwijfeld hart voor de zaak en afgelopen maart heeft het kabinet vijftig miljoen euro uitgetrokken om dit alles te ondersteunen: goed voor de wetenschap! Maar toch beklijft het déjà vu gevoel dat ik zo'n berichtje over een jaar of vijf nog eens onder een stoffige stapel tijdschriften zal tegenkomen waarbij de *Centers of Excellence/Competence* al weer lang in de vergetelheid verdwenen zullen zijn, gewoon omdat de wind weer vanuit een andere hoek is gaan waaien. Ik heb dit wel eens *intrinsiek besturen* genoemd: besturen om het

besturen. Hoeveel beter zou het zijn wanneer de onderzoeksfondsen gewoon direct bij de betrokken groepen terecht zouden komen, zonder daar logo's en postbusnummers voor te moeten instellen. Gaat u nog oude tijdschriften weggooien binnenkort?

Ramon Hanssen, Universitair hoofddocent,
 Instituut voor Aardobservatie en
 Ruimtevaartsystemen (DEOS),
 Technische Universiteit Delft
 E-mail: r.f.hanssen@tudelft.nl